

FORM 3 ENDTERM 3 EXAM

KISWAHILI PAPER 3

NAMEADM.....CLASS.....

MAAGIZO:

Jibu maswali yote kwenye nakala ulizopewa.

Ushairi

1. SHAIRI 'A'

Umekata mti mtima
Umeangukia nyumba yako
Umeziba mto hasira
Nyumba yako sasa mafurikoni
Na utahama
Watoto Wakukimbia

Mbuzi kumkaribia chui
Alijigeuza Panya
Akalia kulikuwa na pala
Kichwani
Mchawi kutaka sana kutisha
Alijigeuza Simba
Akalia na risasi kichwani

Jongoo kutaka sana kukimbia
Aliomba miguu elfu
Akaachwa na nyoka

Hadija wapi sasa yatakwenda
Bwanako kumpa sumu ?
Hadija umeshika nyoka kwa mkia
Hadija umepitia nyuma ya punda

SHAIRI 'B'

Piteni jamani, Piteni haraka
Nendeni, nendeni huko mwendako
Mimi haraka, haraka sina
Mzigo wangu, mzigo mzito mno
Na chini sitaki kuweka

Vijana kwa nini hampiti ?
Kwa nini mwanicheka kisogo ?
Mzigo niliobeba haupo.

Lakini umenipinda ngongo na
Nendako
Haya piteni ! Piteni haraka ! Heei !

Mwafikiri mwaniacha nyuma !
Njia ya maisha ni moja tu.
Huko mwendako ndiko nilikotoka

Na nilipofikia wengi wenu
Hawatafika.

Kula nimekula na sasa mwasema
Niko nyuma ya wakati
Lakini kama mungepita mbele
Na uso wangu kutazama
Ningewambia siti miaka
Mingi.

- (a) Haya ni mashairi ya aina gani ? Toa sababu
(b) Washairi hawa wawili wanalalamika. Yafafanue malalamishi yao
(c) Onyesha jinsi kinaya kinavyojitokeza katika tungo hizi mbili
(d) Ni vipi Hadija :-
 (i) Amekata mti mtima ?
 (ii) Amepita nyuma ya Punda (al.2)
(e) Toa mifano 2 ya uhuru wa mashairi kwa kurejelea mashairi haya
(f) Kwa kurejelea shairi 'B' eleza maana ya:-
 (i) Mzigo
 (ii) Siri
 (iii) Kula nimekula
 (iv) Niko nyuma ya wakati

2. ***Soma hadithi hii halafu ujibu maswali .***

Hapo zamani za kale, Mungu alituma wajumbe wawili waende duniani. Wajumbe hawa ni Kinyonga na Mjusi. Kwanza alituma Kinyonga na kumwagiza akaseme “wanadamu hamtakufa.” Kinyonga alienda kwa mwendo wa kuduwaa, akasimama hapa na pale akila matunda ya miti. Kwa sababu ya hali hii alichelewa sana kufikisha ujumbe kwa binadamu.

Baada ya muda kupita, Mungu alituma Mjusi na ujumbe akaseme, “Mwanadamu sharti kufa.” Mjusi aliunyanyua mkia akafyatuka pu! Mbio akawahi duniani kabla ya kinyonga kuwasili. Kwa haraka alitangaza agizo kuu, “Wanadamu sharti kufa!” Akarejelea haraka kwa Mungu. Baada ya muda kinyonga naye akafika duniana na kutangaza, “Wanadamu hamtakufa!” Wanadamu wakapinga mara na kusema, “La! Tumeshapata ujumbe wa Mjusi, wanadamu sharti kufa! Hatuwezi kupokea tena neno lako! Basi kulingana na neno la mjusi, wanadamu hufa.

Maswali

- (a) (i) Hadithi hii huitwaje?
(ii) Toa sababu zako

- (b) Eleza **sifa tatu** zinazohusishwa na ngano za fasihi simulizi katika hadithi hii
- (c) Kinyonga ni mhusika wa aina gani?
- (d) Hadithi hii ina umuhimu gani?
- (e) Taja njia zozote **nne** za kukusanya kazi za fasihi simulizi
- (f) **Tambulisha vipera hivi:-**
 - (i) Kula hepi
 - (ii) Sema yako ni ya kuazima
 - (iii) Baba wa Taifa

3. “**Nilijua ni utoto tu**”

(a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (alama 4)

(b) Eleza sifa na umuhimu wa mnenaji (alama 20)

4. Onyesha jinsi uongozi mbaya unavyojitokeza katika tamthilia ya Kigogo. (alama 20)